

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
Кафедра «Економіка і бізнес»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. зав. кафедри, к.е.н., доцент

 Лариса БОЛТЯНСЬКА

«31» серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Домашня економіка»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр»
зі спеціальності 076 *«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»* за ОПП
«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Факультет економіки та бізнесу

2022– 2023 навч. р.

Робоча програма навчальної дисципліни “Домашня економіка” для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». - Запоріжжя, ТДАТУ – 13 с.

Розробник: к.е.н, доцент Ганна ЗАВАДСЬКИХ

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри «Економіка і бізнес», протокол від “31” серпня 2022 року № 1

В.о. зав. кафедри «Економіка і бізнес»

к.е.н, доцент Лариса БОЛТЯНСЬКА

«31» серпня 2022р.

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу для спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ступеня вищої освіти «Бакалавр» за ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Протокол № 1 від « 02 » вересня 2022 року

Голова, доц. Анна КОСТЯКОВА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<u>денна форма навчання</u>	
Кількість кредитів <u>3</u>	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр і назва)	<u>Обов'язкова</u> (нормативна або вибіркова)	
Загальна кількість годин – <u>90 годин</u>	Спеціальність <u>076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u> (шифр та назва)	Курс	Семестр
Змістових модулів – <u>2</u>		<u>2</u>	<u>3-й/1-й</u>
Тижневе навантаження: - аудиторних занять <u>3 год.</u> - самостійна робота студента <u>4,28 год.</u>	Ступінь вищої освіти <u>Бакалавр</u>	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	10
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	20
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	60
		Форма контролю: <u>Диференційований залік</u> (екзамен або диференційований залік)	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни – оволодіти комплексом знань з основ домашньої економіки, сформувати навички підприємницького мислення, дослідження сутності та ролі домогосподарств в економічній структурі суспільства, набуття навичок прийняття відповідних економічних рішень щодо формування особистого бюджету, витрачання коштів та здійснення заощаджень з урахуванням дії економічних законів.

Основні завдання курсу:

- з'ясувати місце дисципліни в навчальному процесі, розкрити її основну мету та визначити основні категорії домашньої економіки;
- дати чіткі уявлення про загальнотеоретичні засади домашньої економіки;
- ознайомити із сучасним станом розвитку домашньої економіки та його проблемами;
- сформувати у студентів цілісне бачення проблем домашньої економіки;
- озброїти студентів навичками і вміннями, необхідними для організації власної справи.

Предмет курсу – економічні аспекти життєдіяльності домогосподарства і родини: наукові основи формування бюджету родини, принципи фінансової грамотності, податкова система України і податкова культура громадян, товарно-грошові відносини в родині і домогосподарстві.

Освітня компонента забезпечує набуття здобувачами ВО:

- Загальних компетентностей:

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 02. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- Спеціальних (фахових) компетентностей:

ФК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

ФК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ФК 05. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

- *Програмних результатів навчання:*

РН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

РН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

РН 5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

РН 9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.

РН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.

РН 14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

РН 15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.

- *soft skills* - уміння працювати в міждисциплінарній команді та організувати ефективну взаємодію членів групи у робочому процесі та неформальній ситуації комунікативні навички, уміння слухати, здатність працювати в команді, критичне мислення, здатність вирішувати конфлікти, здатність брати на себе відповідальність під час прийняття рішення

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Доходи та витрати сім'ї

Тема 1. Історія і теорія грошей [2-4,7,11]

Що таке гроші. Вихідні ознаки та концепції походження грошей
Як відбувалась еволюція грошей
Суспільна та економічна корисність грошей
У яких формах люди можуть зберігати гроші
Функції грошей

Тема 2. Введення до власних фінансів. Надходження. [3,5,8,10]

Поняття та класифікація надходжень сім'ї
Напрями збільшення доходів громадян
Класифікація витрат.
Основні статті витрат в бюджеті родини.

Тема 3. Введення до власних фінансів. Витрати [1-3,7-9,11]

Суть і причини виникнення сімейних витрат
Види і характеристика сімейних витрат
Прогнозування сімейних витрат

Змістовий модуль 2. Товарно-грошові відносини в сім'ї

Тема 4. Планування значних фінансових подій [2-4,6,7,9-12]

Поняття і види сімейного бюджету
Особливості та види значних фінансових подій для сім'ї

Тема 5. Податки і податкова культура [1-3,5,8,9,10,12]

Що таке податки
Обов'язкові елементи податків
Види податків
Особливості стягнення податків в Україні

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість					Балів
			Годин					
			Лекції	Лаб.	Пр.	СРС		
Змістовий модуль 1. Доходи та витрати сім'ї								
1	Лекція 1	Історія і теорія грошей	2					
	Практичне заняття 1	Історія і теорія грошей			2		6	
	Самостійна робота 1	Робота на НІП				5	2	
2	Лекція							
	Практичне заняття 2	Історія і теорія грошей			2		6	
	Самостійна робота 2	Робота на НІП				5	2	
3	Лекція 2	Введення до власних фінансів. Надходження.	2					
	Практичне заняття 3	Введення до власних фінансів. Надходження.			2		6	
	Самостійна робота 3	Робота на НІП				5	2	
4	Лекція							
	Практичне заняття 4	Введення до власних фінансів. Надходження.			2		6	
	Самостійна робота 4	Робота на НІП				5	2	
5	Лекція 3	Введення до власних фінансів. Витрати	2					
	Практичне заняття 5	Введення до власних фінансів. Витрати			2		6	
	Самостійна	Робота на НІП				5	2	

	робота 5						
6,7	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК I				5	
	ПМК I	Підсумковий контроль за змістовий модуль I					10
Всього за змістовий модуль I – 46 год			6	-	10	30	50
<i>Змістовий модуль 2. Товарно-грошові відносини в сім'ї</i>							
8	Лекція						
	Практичне заняття 6	Введення до власних фінансів. Витрати			2		6
	Самостійна робота 6	Робота на НІП				5	2
9	Лекція 4	Планування значних фінансових подій	2				
	Практичне заняття 7	Планування значних фінансових подій			2		6
	Самостійна робота 7	Робота на НІП				5	2
10	Лекція						
	Практичне заняття 8	Планування значних фінансових подій			2		6
	Самостійна робота 8	Робота на НІП				5	2
11	Лекція 5	Податки і податкова культура	2				
	Практичне заняття 9	Податки і податкова культура			2		6
	Самостійна робота 9	Робота на НІП				5	2
12	Лекція						
	Практичне заняття 10	Податки і податкова			2		6

		культура					
	Самостійна робота 10	Робота на НІП				5	2
13,14	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК II				5	
	ПМК II	Підсумковий контроль за модуль II					10
Всього за змістовний модуль 2 – 44 год			4	-	10	30	50
Залік							
Всього з навчальної дисципліни – 90 год							100

5.ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ №1

1. Які існують концепції походження грошей?
2. Чим гроші відрізняються від звичайного товару?
3. Чим відрізняються неповноцінні гроші від повноцінних?
4. Які функції виконують гроші?
5. Що таке доходи сім'ї? Чим викликана їх необхідність для кожної родини?
6. Які види особистих доходів ви знаєте?
7. Що таке джерела доходів?
8. Які є найбільш очевидні відмінності між видами доходів?
9. Чим зумовлена необхідність прогнозування грошових надходжень на рівні сім'ї?
10. Поясніть відмінність між «короткими» і «довгими» грошима.
11. Що впливає на зміну величини доходів сім'ї?
12. Чому громадяни повинні платити податки з доходів?
13. Назвіть основні напрями збільшення доходів громадян
14. У чому полягає суть сімейних витрат? Які причини їх виникнення ви знаєте?
15. За якими критеріями класифікуються сімейні витрати?
16. Як поділяються сімейні витрати за видами?
17. Назвіть витрати, які є постійними для родини, а які - тимчасовими.
18. Які фактори впливають на зміну обсягу витрат сім'ї?
19. Яким чином здійснюється прогнозування сімейних витрат?
20. Для чого в межах бюджету сім'ї створюються грошові фонди?
21. Що таке сімейний бюджет?
22. Який вид бюджету за рівнем збалансованості є кращим для сім'ї?
23. Що таке спільний сімейний бюджет?
24. Які особливості роздільного бюджету сім'ї ви знаєте?
25. Поясніть суть спільно-роздільного сімейного бюджету.
26. Якими повинні бути сімейні цілі?
27. Назвіть основні види визначних сімейних подій. Чим вони відрізняються від інших фінансових подій?
28. Які особливості характерні для цих подій?
29. Що таке податки?
30. Наскільки важливими для суспільства є податки?

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

1. Що таке електронний платіж?
2. За допомогою яких електронних засобів можна здійснювати платежі?
3. Які основні переваги електронних платежів над готівковими?
4. Яких правил потрібно дотримуватися при здійсненні платежів пластиковою карткою?
5. Що таке електронні гроші?

6. Якими способами можна поповнити електронний гаманець?
7. Які основні переваги грошових переказів?
8. Від чого залежить розмір комісії банку за здійснення грошового переказу?
9. Чому в Україні існують обмеження стосовно сум грошових переказів за кордон? Як ви вважаєте, чи доцільно встановлювати такі обмеження?
10. Які основні помилки допускають відправники грошових переказів?
11. Які дії необхідно зробити для того, щоб відправити грошовий переказ через банк?
12. Які дії необхідно зробити, щоб отримати грошовий переказ у банку?
13. Які документи потрібно мати відправникові, щоб надіслати грошовий переказ?
14. Які документи повинен мати одержувач, щоб отримати грошовий переказ?
15. Що розуміють під терміном «валюта»?
16. Які види валют розрізняють?
17. Що таке валютний курс?
18. Які види валютних курсів використовують?
19. Чим у своїй основі визначається валютний курс?
20. Які найбільш поширені методи визначення валютного курсу?
21. Які основні чинники впливають на курс валюти?
22. Як може вплинути ревальвація і девальвація валюти на її курс щодо інших валют?
23. Які ознаки фіксованого валютного курсу?
24. Які існують різновиди плаваючого курсу?
25. Де купують банки іноземну валюту для проведення міжнародних розрахунків?
26. Що являє собою валютний ринок і які види валютних ринків ви знаєте?
27. Що таке котирування валют?
28. Чим відрізняється курс продавця від курсу покупця іноземної валюти?
29. Яким чином здійснюється обмін готівкової валюти для фізичних осіб?
30. Що таке ринок FOREX?

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Барановська І.В. Вплив модернізаційних процесів на економічну поведінку домогосподарств [Електронний ресурс] / І.В. Барановська, Л.М. Мільман // Вчені записки університету "КРОК". Серія : Економіка. - 2017. - Вип. 48. - С. 12-18. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzук_2017_48_4
2. Березіна О.Ю. Смарт-спеціалізація для покращення умов життя домогосподарств: європейський досвід [Електронний ресурс] / О.Ю. Березіна // Економіка і організація управління. - 2018. - Вип. 4. - С. 35-46. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eiou_2018_4_6
3. Бородіна О.М. Фермерський потенціал домогосподарств: методичні підходи до оцінювання та розвитку [Електронний ресурс] / О.М. Бородіна, С.В. Киричук, І.В. Прокопа // Економіка і прогнозування. - 2018. - № 4. - С. 106-115. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econprog_2018_4_8
4. Бромирський Б.О. Моніторинг фінансового стану підприємства в системі його економічного управління. *Прагматизм у підготовці майбутніх підприємців*: матеріали II науково-практичної конференції, м. Мелітополь, 15 червня 2020 р. Мелітополь: Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, 2020. С. 28-32
5. Горбач Л.М. Страхова справа: Навч. посібник. – К., 2003. – 248 с.
6. Городняк І. В. Аналіз доходів та видатків домогосподарств України [Електронний ресурс] / І. В. Городняк // Бізнес-навігатор. - 2019. - Вип. 2. - С. 8-12. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2019_2_3.
7. Городняк І.В. Споживання домогосподарств в країнах центральної та Східної Європи [Електронний ресурс] / І.В. Городняк, А.Б. Терендій // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. - 2019. - Вип. 24(1). - С. 106-111. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2019_24\(1\)_22](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2019_24(1)_22).
8. Денисенко Л.І. Азбука домашнього господарювання: Навч. посібник. / Денисенко Л.І. – К., 1999. – 232 с.

Допоміжна:

9. Дудинець Л.А. Фінансова поведінка домогосподарств та її детермінанти [Електронний ресурс] / Л.А. Дудинець, Г.Г. Голуб, Р.Р. Голуб // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. - 2019. - Вип. 2. - С. 42-47
10. Єгоричева С.Б. Сучасний стан інвестування заощаджень домогосподарств в Україні [Електронний ресурс] / С.Б. Єгоричева, Н.В. Любченко // Економіка. Фінанси. Право. - 2016. - № 11(4). - С. 7-12. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2016_11\(4\)_4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2016_11(4)_4)
11. Завадських Г.М., Лисак О.І., Грицаєнко М.І. Курс лекцій з дисципліни «Економіка і організація підприємств малого бізнесу» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 076 «Підприємництво,

торгівля та біржова діяльність». - 187 с.

12.Зварич М.С. Фінансова безпека домогосподарства: чинники впливу і загрози [Електронний ресурс] / М.С. Зварич // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. - 2017. - Вип. 2. - С. 29-33. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sepspu_2017_2_7

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Освітній портал ТДАТУ <http://op.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=1127>